

Zootechnik/zootechnička pro chov koní (kód: 41-124-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Zootechnik
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Charakteristika chovu koní v ČR	4
Aplikace platné legislativy v chovu koní	4
Vedení evidence koní v ČR	4
Posuzování chovného prostředí, technologie a systémů ustájení koní	4
Posuzování výživy a organizace krmení koní	4
Posuzování koní a zajišťování péče o jejich zdraví	4
Pomoc při podkování a korekturách kopyt	3
Zajišťování reprodukce v chovu koní	4
Řízení výcviku koní	4
Posuzování užitkovosti v chovu koní	4
Příprava koně pro transport, nakládání, přeprava koní	3
Posuzování základních ekonomických ukazatelů chovu koní	4
Řízení a odborné vedení pracovníků zajišťujících živočišnou výrobu	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 18.08.2021

Kritéria a způsoby hodnocení

Charakteristika chovu koní v ČR

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat strukturu chovu koní v České republice, vyjmenovat a popsat nejdůležitější plemena chovaná na území ČR, vysvětlit vývojové tendence	Písemné a ústní ověření
b) Vyjmenovat a popsat způsoby zařazování plemenných zvířat do jednotlivých oddílů plemenných knih vedených na území ČR, vysvětlit druhy selekce	Písemné a ústní ověření
c) Vysvětlit hospodářský význam současného chovu koní v ČR	Písemné a ústní ověření
d) Popsat rozdělení chovu na jednotlivé úseky a kategorie podle stáří, pohlaví, březosti klisen a užití koní	Písemné a ústní ověření
e) Vysvětlit základy etologie koní	Písemné ověření
f) Charakterizovat psychiku koně podle temperamentu, charakteru a neurotypu	Písemné ověření
g) Popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu a těžiště, postoje končetin, popsat anatomii končetin pod karpem a tarzem, funkci kopyta a rohového střelu	Písemné a ústní ověření
h) Charakterizovat stavbu a činnost orgánových soustav koně	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aplikace platné legislativy v chovu koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat nejdůležitější zákony, vyhlášky a další ustanovení v ČR související s chovem koní a popsat činnosti, které v chovu koní upravují	Písemné ověření
b) Popsat vybraná ustanovení zákona na ochranu zvířat proti týrání a charakterizovat základní aspekty tohoto zákona z pohledu týrání zvířat a regulace bolestivých zákroků v chovu koní	Písemné ověření
c) Popsat ustanovení vyhlášky o minimálních standardech na ochranu hospodářských zvířat vztahující se k chovu koní	Písemné ověření
d) Popsat vybraná ustanovení nařízení vlády ČR, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovní postupy, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat - požadavky na organizaci práce a pracovních postupů v chovu koní	Písemné ověření
e) Vyjmenovat evropské a národní podpory v chovu koní (členění podpor, zpracování žádosti), předvést použití internetových aplikací MZe a SZIF	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení evidence koní v ČR

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vybraná ustanovení zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, které se týkají šlechtění a plemenitby koní	Písemné ověření
b) Objasnit principy vedení ústřední evidence koní - hlášení změn, stájový registr, pastevní deník, portál farmáře, vedení evidence o plemenářské práci, o obratu stáda a krmení jednotlivých kategorií koní a předvést vyplnění změn v evidenci	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat způsob označování a identifikace koní v ČR	Ústní ověření
d) Vysvětlit pojmy a údaje vedené v průkazu koně	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování chovného prostředí, technologie a systémů ustájení koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit pojem pohoda chovu zvířat (welfare) v chovu koní a specifikovat základních 5 svobod zvířat	Písemné a ústní ověření
b) Charakterizovat a předvést zásady správné manipulace a zacházení s koňmi	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat obecné zásady ustájení jednotlivých kategorií koní (mikroklima, osvětlení, větrání, prašnost, hluk apod.)	Ústní ověření
d) Charakterizovat různé systémy ustájení koní dle jednotlivých kategorií - popsat požadavky na ustájení klisen s hříbaty, odstavených hříbat, plemenných hřebců, sportovních koní, ustájení 24/7 a další	Písemné a ústní ověření
e) Posoudit chov koní, ve kterém probíhá zkouška, z hlediska dodržení zásad pohody zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zhodnotit celkový stav koně, jeho čistotu, stav končetin a kopyt	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Zkontrolovat funkčnost všech zařízení ve stáji, výběžích a pastvinách	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování výživy a organizace krmení koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat obecné zásady výživy jednotlivých kategorií koní - způsob a četnost krmení a napájení, kvalitu krmiv, hygienu krmných zařízení, skladování krmiv	Písemné a ústní ověření
b) Charakterizovat a specifikovat krmiva (objemná a jadrná) vhodná pro výživu koní, rozpoznat předložená krmiva	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Stanovit denní krmnou dávku a celoroční potřebu krmiv pro jednotlivá plemena a kategorie koní v daném chovu, v daném ročním období, s ohledem na živinové potřeby a zátěž jednotlivých kategorií koní	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat vliv pastvy, agronomické zásady při zakládání a udržování pastevního porostu, popsat technická zařízení na pastvě, stavbu a zabezpečení výběhů a pastevních areálů	Písemné a ústní ověření
e) Popsat způsob hodnocení příjmu krmiva a celkové spotřeby krmiv, posoudit tělesnou kondici vybraných koní	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Charakterizovat trávicí soustavu koně a fyziologii trávení	Písemné ověření
g) Popsat význam a potřebu nejdůležitějších živin, minerálních látek a vitamínů	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování koní a zajišťování péče o jejich zdraví

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit plemeno předvedeného koně, popsat jeho morfologické vlastnosti a vady	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat způsoby kontroly zdraví v chovu a systém prevence onemocnění	Písemné a ústní ověření
c) Popsat základní péči o zdraví, výživu a pohodu koně a posoudit zdravotní stav předvedeného koně	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat a předvést základní péči o končetiny a kopyta koně	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vysvětlit význam pohybu koně a mechaniky pohybu	Písemné ověření
f) Posoudit koně v pohybu, zhodnotit fáze kmitu, podpěru a posunu v závislosti na stavbě těla, došlap jednotlivých končetin	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Popsat patologii distálních částí končetin - kostně kloubní systém, onemocnění kloubů, záněty vazů, záněty šlach, podtrochlózu, schvácení kopyt a patologii kůže a rohového pouzdra	Písemné a ústní ověření
h) Definovat a klasifikovat kulhání a posoudit základní příčiny kulhání koně s využitím videa nebo fotografií	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Posoudit koně před korekturou nebo podkováním v klidu, stav kopyta nebo starého podkování	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Charakterizovat nejběžnější onemocnění koní (např. kolika, černé močení, příznaky tetanu, hřibecí onemocnění, onemocnění dýchacích cest) včetně onemocnění podléhajících povinnosti oznámení orgánům veterinární správy	Písemné a ústní ověření
k) Popsat veterinární předpisy platné pro přesuny koní a povinné veterinární úkony profylaxe - odběry krve, vakcinace, odčervení, výtěry atd.	Písemné ověření
l) Popsat první pomoc při nejčastějších onemocněních či drobných zraněních, předvést první pomoc při kolice před příjezdem veterinárního lékaře	Praktické předvedení a ústní ověření
m) Popsat zootechnická opatření k eliminaci výskytu vybraných zdravotních poruch	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Pomoc při podkování a korekturách kopyt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a předvést způsoby fixace hřiběte a dospělého koně při ošetřování končetin	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat kopyto jako anatomický útvar	Písemné a ústní ověření
c) Popsat asistenci při podkování koní a korekturách kopyt, uvést zásady a předvést správné držení končetin, dodržovat zásady BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit význam podkování	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování reprodukce v chovu koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat fyziologii reprodukčního cyklu u koní, charakterizovat pohlavní dospělost u jednotlivých plemen koní	Písemné ověření
b) Popsat a vysvětlit základní zootechnické ukazatele, říjový cyklus - průběh, vhodnou dobu k zapouštění, zjišťování říje, zjišťování březosti	Písemné ověření
c) Popsat způsoby připouštění - přirozený způsob, inseminace	Písemné ověření
d) Popsat fixaci klisny při připouštění, popsát základní pravidla BOZP	Ústní ověření
e) Popsat příznaky blížícího se porodu na fotografiích	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat základní vybavení porodníka, charakterizovat průběh jednotlivých fází porodu	Ústní ověření
g) Popsat zásady péče o klisnu s hříbětem po porodu a předvést ošetřovatelské úkony nezbytné pro zachování zdraví a pohody klisny po porodu a narozeného hříběte	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Popsat péči o plemenného hřebce	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení výcviku koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat fyziologická pravidla zátěže, reakce a adaptace koně na zátěž	Písemné a ústní ověření
b) Popsat obecnou strukturu výcviku jednotlivých plemen a kategorií koní	Písemné a ústní ověření
c) Sestavit výcvikový plán pro přípravu mladých tříletých klisen a hřebců ke zkouškám výkonnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Sestavit výcvikový plán pro přípravu čtyřletých a starších koní k přípravě do chovatelských soutěží, pro prodej či výcvik jezdců	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování užitkovosti v chovu koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat zkušební řády jednotlivých plemen koní chovaných na území ČR	Písemné ověření
b) Popsat způsoby hodnocení užitkovosti a dědičnosti v chovu koní	Písemné a ústní ověření
c) Charakterizovat výkonnost koně a odhad plemenné hodnoty	Písemné a ústní ověření
d) Popsat hodnocení hříběte při označování a třídění	Ústní ověření
e) Popsat hodnocení koní při zařazování do chovu a při výkonnostních zkouškách	Ústní ověření
f) Popsat hodnocení koní při chovatelských soutěžích (KMK) v klasických jezdeckých disciplínách	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava koně pro transport, nakládání, přeprava koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady pohybu koní po veřejných komunikacích podle platné legislativy	Písemné a ústní ověření
b) Popsat přípravu koně před přepravou a předvést praktickou ukázkou z nakládání a vykládání koní z transportního prostředku při dodržení zásad BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uvést příslušné doklady potřebné pro přepravu koní	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování základních ekonomických ukazatelů chovu koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vývoj zemědělské ekonomiky v ČR ve vztahu k chovu koní	Písemné ověření
b) Charakterizovat ekonomické ukazatele chovu koní	Písemné ověření
c) Sestavit základní ekonomický rozpočet provozu modelového chovu koní	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a odborné vedení pracovníků zajišťujících živočišnou výrobu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat hlavní druhy dokumentů používaných v pracovněprávní oblasti a popsat jejich náležitosti	Ústní ověření
b) Popsat zpracování prvotních dokladů pro mzdové účetnictví závodu	Písemné a ústní ověření
c) Sestavit modelový týdenní plán práce pro pracovníky ošetřující jednotlivé kategorie koní včetně jejich mzdového ohodnocení	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Navrhnout možnosti vzdělávání pro pracovníky v modelovém chovu koní, vyhledat vzdělávací a informační akce zajišťované ministerstvem zemědělství a profesními svazy	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Prokázat znalost právních předpisů týkajících se BOZP při zacházení se zvířaty a požární ochrany při práci v živočišné výrobě, zkontrolovat jejich dodržování v chovu koní, ve kterém probíhá zkouška	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat problematiku provozu stájových technologií, používání ochranných pomůcek, bezpečnosti práce, ochrany životního prostředí, uvést příklady bezpečnostních rizik	Ústní ověření
g) Popsat možnosti nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví, uvést povinnosti pracovníka a zaměstnavatele v případě pracovního úrazu	Ústní ověření
h) Popsat první pomoc při úrazu nebo poškození zdraví	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na jednotku práce v NSP: <https://nsp.cz/jednotka-prace/zootechnik/#zdravotni-zpusobilost>).

Pro ověření znalostí a dovedností uchazeče budou kompetence ověřovány nejen v učebně, ale také přímo v zemědělském hospodářství, zaměřeném na chov koní.

Uchazeč musí při vstupu do chovu splňovat požadavky veterinárních předpisů (zákon č.166/1999 Sb. a vyhláška č. 342/2012 Sb.) a obecně platných pravidel zoohygieny.

Při demonstraci práce s koněm se z časových a bezpečnostních důvodů doporučuje použít zaučeného koně. Při ověřování formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů a dodržování zásad správné zemědělské praxe. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Při práci je třeba hodnotit přístup ke zvířatům, respektování požadavků pohody zvířat a organizaci pracovníků. Je vhodné zadávat uchazečům komplexní úkoly, které umožní ověření několika kritérií v rámci jedné i více kompetencí.

U kompetence **Řízení a odborné vedení pracovníků zajišťujících živočišnou výrobu** v kritériích c), d) bude uchazeč sestavovat týdenní plán práce, navrhopvat mzdové ohodnocení (včetně jeho motivační složky) a dále navrhopvat možnosti vzdělávání modelových podřízených pracovníků v chovu koní analogickém tomu, ve kterém probíhá zkouška. Uchazeč si u zkoušky připraví týdenní plán práce a zmíněné návrhy a následně k nim proběhne diskuze mezi uchazečem a zkoušejícím.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na chov koní nebo zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti chovu koní nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti chovu koní.
- b) Vyšší odborné vzdělání se zaměřením na zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti chovu koní nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti chovu koní.
- c) Vysokoškolské bakalářské nebo magisterské vzdělání se zaměřením na zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti chovu koní nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti chovu koní.
- d) Profesionální kvalifikace 41-124-M Zootechnik/zootechnička pro chov koní a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti chovu koní.

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Zkušební místnost vybavená PC technikou včetně tiskárny a připojení k internetu
- Průkaz koně, fotografie a videa koní všech kategorií a zkoušek výkonnosti k posouzení
- Areál s chovem koní (plemenné klisny, plemenný hřebec, hříbata, stáj)
- Materiál a pomůcky pro fixaci a péči o končetiny a kopyta
- Základní sortiment krmiv (jadrných a objemných) vhodných pro koně
- Transportní prostředek
- Provozní dokumentace, podklady pro týdenní plán práce, modelová personální dokumentace

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 45 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 9 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Doba trvání písemné části zkoušky jednoho uchazeče je 120 minut. Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Šlechtitelský chov koní Kubišta, s. r. o.

PODKOVÁŘSKÁ ŠKOLA, s. r. o.

Asociace svazů chovatelů koní ČR, z. s.

Svaz chovatelů českého teplokrevného koně, z. s.